Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (četvrto prošireno vijeće)

7. prosinca 2022.*

„Ekonomska i monetarna politika – Bonitetni nadzor nad kreditnim institucijama – Članak 22. Direktive 2013/36/EU – ESB-ovo protivljenje stjecanju kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji – Početak razdoblja procjene – ESB-ovo sudjelovanje u početnoj fazi postupka – Kriteriji financijske stabilnosti predloženog stjecatelja i usklađenosti s bonitetnim zahtjevima – Postojanje opravdanih razloga za protivljenje stjecanju na temelju samo jednog ili više kriterija procjene – Članak 106. Poslovnika – Neobrazloženi zahtjev za raspravu”

U predmetu T-330/19,

PNB Banka AS, sa sjedištem u Rigi (Latvija), koju zastupa O. Behrends, odvjetnik,

tužitelj,

protiv

Europske središnje banke (ESB), koju zastupaju C. Hernández Saseta, F. Bonnard i V. Hümpfner, u svojstvu agenata,

tuženika,

kojeg podupire

Europska komisija, koju zastupa D. Triantafyllou, A. Nijenhuis i A. Steiblytė, u svojstvu agenata,

intervenijent,

OPĆI SUD (četvrto prošireno vijeće),

u sastavu, tijekom vijećanja: S. Gervasoni (izvjestitelj), predsjednik, L. Madise, P. Nihoul, R. Frendo i J. Martín y Pérez de Nanclares, suci,

tajnik: E. Coulon,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Tužbom na temelju članka 263. UFEU-a, tužitelj, PNB Banka AS, traži poništenje odluke, koja mu je dostavljena dopisom od 21. ožujka 2019., u kojoj se Europska središnja banka (ESB) odlučila usprotiviti stjecanju kvalificiranih udjela u subjektu B (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

I. Okolnosti spora

2 Tužitelj je na dan donošenja pobijane odluke bio manje značajna kreditna institucija u smislu članka 6. stavka 4. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL 2013., L 287, str. 63.), sa sjedištem u Latviji. Stoga je stavljen pod izravni bonitetni nadzor Finanšu un kapitāla tirgus komisije (Komisija za financijska tržišta i tržišta kapitala, Latvija, u daljnjem tekstu: FKTK).

3 Na dan podnošenja tužbe osoba CR bila je tužiteljev većinski dioničar.

4 Prema tužiteljevim tvrdnjama, osoba CR podnijela je u kolovozu 2017. pritužbu tijelima Ujedinjene Kraljevine u pogledu djela korupcije za koja je navodno kriva osoba A, guverner Latvijas Banke (Središnja banka Latvije). Prijavljena djela korupcije uključivala su pokušaje tog guvernera da primi mito od osobe CR, zahvaljujući utjecaju koji je imao na FKTK.

5 Tužitelj, osoba CR i drugi članovi njezine obitelji, tužiteljevi dioničari, pokrenuli su 12. prosinca 2017. arbitražni postupak protiv Republike Latvije pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova (ICSID), na temelju Ugovora od 24. siječnja 1994. o poticanju i zaštiti ulaganja između Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Republike Latvije.

6 Prema tužiteljevim tvrdnjama, osoba CR prijavila je u prosincu 2017. latvijskim tijelima djela korupcije iz točke 4. ove presude.

7 Osoba A uhićena je 17. veljače 2018. nakon što je protiv nje 15. veljače 2018. pokrenuta preliminarna kaznena istraga koju je vodio Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (Ured za suzbijanje i borbu protiv korupcije, Latvija, u daljnjem tekstu: KNAB). Ta se istraga odnosila na optužbe za korupciju povezane s postupkom bonitetnog nadzora iznesene protiv latvijske banke koja nije tužitelj. Odlukom od 19. veljače 2018., na dan kad je osoba A puštena na slobodu, KNAB joj je naložio nekoliko mjera opreza, uključujući zabranu obnašanja njezinih dužnosti guvernera Središnje banke Latvije.

8 Tužiteljica zadužena za istragu iz točke 7. ove presude podnijela je 28. lipnja 2018. optužnicu protiv osobe A. Optužnica je dopunjena 24. svibnja 2019. te je sadržavala tri točke optužbe. Prva točka optužbe odnosila se na to da je 2010. primljena ponuda mita od predsjednika nadzornog odbora latvijske banke, koja nije tužitelj, i samo mito, a osoba A je kao protučinidbu davala savjete kako bi se toj banci omogućilo da izbjegne nadzor FKTK-a te nije sudjelovala na sastancima FKTK-a na kojima se raspravljalo o pitanjima u pogledu nadzora nad navedenom bankom. Druga točka optužbe odnosila se, s jedne strane, na to da je nakon 23. kolovoza 2012. primljena ponuda mita od potpredsjednika upravnog odbora iste banke, kao protučinidba za savjete koje je osoba A dala kako bi se ukinula ograničenja djelatnosti koja je naložio FKTK i spriječila druga ograničenja, te, s druge strane, na to da je osoba A primila uplatu polovice tog

mita. Treća točka optužbe odnosila se na pranje novca namijenjeno prikrivanju podrijetla, prijenosâ i vlasništva sredstava isplaćenih osobi A koja odgovaraju mitu obuhvaćenom drugom točkom optužbe.

9 Tužitelj je 1. listopada 2018. obavijestio FKTK o svojoj namjeri da izravno stekne kvalificirani udio u drugoj latvijskoj kreditnoj instituciji, B (u daljnjem tekstu: ciljana banka) i stekne više od 50 % kapitala i glasačkih prava u potonjoj instituciji. Istog dana, osoba CR obavijestila je FKTK o svojoj namjeri neizravnog stjecanja, preko svojeg udjela u tužiteljevu kapitalu, kvalificiranog udjela u ciljanoj banci.

10 FKTK je 3. listopada 2018. obavijestio tužitelja da smatra da njegova obavijest nije potpuna i da neće započeti s njezinom procjenom. Sljedećeg je dana od tužitelja zatražio da dostavi dodatne informacije.

11 Neizravni predloženi stjecatelji različiti od osobe CR, osobito osoba CT, obavijestili su 19. listopada 2018. FKTK o svojoj namjeri da neizravno steknu kvalificirani udio u ciljanoj banci.

12 Tužitelj je 19. i 22. listopada 2018. FKTK-u dostavio dodatne informacije, među ostalim, poslovni plan.

13 FKTK je 30. listopada 2018. obavijestio tužitelja da su dostavljeni elementi nepotpuni i da neće započeti s postupkom procjene. Sljedećeg je dana zatražio dodatne informacije.

14 Predloženi stjecatelji dostavili su 1. i 20. studenoga 2018. tražene dodatne informacije, među ostalim, ažurirani poslovni plan.

15 FKTK je 23. studenoga 2018. obavijestio predložene stjecatelje da potvrđuje primitak obavijesti, da su te obavijesti potpune i da će biti procijenjene u roku od 60 radnih dana.

16 FKTK je 15. i 18. siječnja 2019. od tužitelja i osobe CR zatražio da dostave dodatne informacije. Prekinuo je razdoblje procjene do datuma primitka predmetnih informacija odnosno najkasnije do 13. veljače 2019.

17 Tužitelj i osoba CR dostavili su 12. i 13. veljače 2019. dodatne informacije.

18 Dopisom od 15. veljače 2019. FKTK je potvrdio primitak dostavljenih informacija i obavijestio predložene stjecatelje da razdoblje procjene ističe 22. ožujka 2019.

19 Presudom od 26. veljače 2019., Rimšēvičs i ESB/Latvija (C-202/18 i C-238/18 EU:C:2019:139), Sud je poništio KNAB-ovu odluku od 19. veljače 2018. kojom se osobi A zabranjivalo obnašanje njezinih dužnosti guvernera Središnje banke Latvije. Sud je smatrao da Republika Latvija nije dokazala da se razrješenje osobe A njezinih dužnosti guvernera Središnje banke Latvije temelji na postojanju dovoljnih naznaka da je počinila tešku povredu dužnosti u smislu članka 14.2. drugog stavka statuta Europskog sustava središnjih banaka i ESB-a.

20 FKTK je istog dana donio odluku br. 45/2019, kojom je tužitelju naložio da na pojedinačnoj osnovi i na konsolidiranoj osnovi poštuje ukupan kapitalni zahtjev u okviru postupka bonitetnog nadzora i procjene (u daljnjem tekstu: ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a (*Supervisory Review and Evaluation Process*)) od 12 %.

21 FKTK je 1. ožujka 2019. ESB-u podnio prijedlog za odluku, u smislu članka 15. stavka 2. Uredbe br. 1024/2013, o protivljenju predloženom stjecanju.

22 Dopisom od 7. ožujka 2019. ESB je pozvao predložene stjecatelje da podnesu primjedbe o nacrtu odluke.

23 Tužitelj i osoba CR podnijeli su svoje primjedbe dopisom od 14. ožujka 2019.

24 Dopisom od 21. ožujka 2019. ESB je predloženim stjecateljima dostavio pobijanu odluku. U toj se odluci protivio stjecanju kvalificiranih udjela i prekoračenju:

– od 30 % kapitala i glasačkih prava koje neizravno drže osoba CR i druge osobe koje djeluju zajednički, kao neizravni predloženi stjecatelji u ciljanoj banci;

– od 50 % kapitala i glasačkih prava koje izravno drži tužitelj, kao izravni predloženi stjecatelj, u ciljanoj banci.

25 ESB je pobijanoj odluci priložio svoj odgovor na primjedbe koje su tužitelj i osoba CR podnijeli u svojem dopisu od 14. ožujka 2019. (u daljnjem tekstu: odgovor na primjedbe).

26 Kao prvo, kad je riječ o kriteriju financijske sigurnosti predloženih stjecatelja, ESB je naveo da treba smatrati da je taj kriterij ispunjen ako se utvrdi ne samo da je predloženi stjecatelj sposoban financirati predloženo stjecanje, nego je i sposoban u predvidivoj budućnosti zadržati čvrstu financijsku strukturu koja se istodobno odnosi na izravnog predloženog stjecatelja i ciljanu banku.

27 S jedne strane, ESB je smatrao da tužitelj raspolaže sredstvima koja su mu potrebna da kupi dionice ciljane banke. Međutim, utvrdio je da je tužitelj pretrpio znatne neto gubitke. Smatrao je da se tužitelj suočio s visokom razinom kreditnog rizika, osobito udjelom neprihodonosnih kredita od 47 % sredinom 2018. i niskom razinom regulatornog kapitala. Naglasio je osobito da stopa tužiteljeva regulatornog kapitala predstavlja povredu sveukupnog kapitalnog zahtjeva (*overall capital requirement*, OCR). Dodao je da je tužitelj krajem 2018. povrijedio zahtjeve primjenjive na velike izloženosti u odnosu na nekoliko ugovornih strana. Naveo je da je tužitelj povrijedio ograničenja primjenjiva na transakcije s povezanim ugovornim stranama kad je riječ o osobi CR. Smatrao je da tužitelj nije sposoban ciljanoj banci pružiti financijsku potporu u slučaju potrebe.

28 S druge strane, ESB je smatrao da neizravni predloženi stjecatelji, koji bi neizravno kontrolirali ciljanu banku i novu grupu osnovanu nakon predloženog stjecanja (u daljnjem tekstu: nova grupa), ne bi bili u mogućnost ciljanoj banci i novoj grupi pružiti dovoljnu financijsku potporu. Utvrdio je da osoba CR, tužiteljev većinski dioničar, nije prijavila druga financijska sredstva osim svojeg udjela u tužitelju, u procijenjenoj vrijednosti od 13,6 milijuna eura, koju bi trebalo umanjiti za njegove obveze prema tužitelju u iznosu od 11,8 milijuna eura. Smatrao je da iz poslovnog plana koji su dostavili predloženi stjecatelji proizlazi da bi nova grupa imala nisku razinu regulatornog kapitala. Utvrdio je da se ukupnom stopom regulatornog kapitala nove grupe ne bi mogao postići OCR koji se trenutačno primjenjuje na tužitelja na razini grupe. Općenito je smatrao da razina regulatornog kapitala nove grupe ne bi bila prikladna, uzimajući u obzir činjenicu da bi ta grupa bila suočena s visokom razinom rizika i da bi vjerojatno bio potreban budući unos kapitala.

29 Usto, ESB je smatrao da postoje ozbiljne dvojbe u pogledu stvarne volje neizravnih predloženih stjecatelja da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju potrebe. Istaknuo je da ne postoji izričita i neopoziva obveza da neizravni predloženi stjecatelji pruže takvu potporu. Uzeo je u obzir i znatan nedostatak financijske potpore pružene tužitelju u nedavnoj prošlosti.

30 ESB je zaključio da kriterij financijske sigurnosti nije ispunjen.

31 Kao drugo, kad je riječ o kriteriju sposobnosti kreditne institucije da ispunjava bonitetne zahtjeve, ESB je smatrao da tu sposobnost treba ocijeniti ne samo na razini ciljane banke, nego i na razini nove grupe. Dodao je da treba sagledati situaciju ne samo u trenutku predloženog stjecanja, nego i nakon tog stjecanja.

32 ESB je smatrao da, iako predloženo stjecanje ne bi odmah imalo negativan utjecaj na to da sama ciljana banka ispunjava zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala i likvidnosti na pojedinačnoj osnovi, nova grupa vjerojatno ne bi ispunjavala zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala istodobno u osnovnom scenariju i nepovoljnom scenariju poslovnog plana koji su podnijeli predloženi stjecatelji. Naime, pod pretpostavkom da ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a primjenjiv na novu grupu ne bi bio manji od onog primjenjivog na tužitelja 2018. i 2019., nova grupa povrijedila bi primjenjiv OCR.

33 ESB je utvrdio i da je ciljana banka pretrpjela znatne gubitke u prethodne dvije godine. Naveo je da je FKTK 26. veljače 2018. pokrenuo upravni postupak u pogledu nedostataka ciljane banke koji se odnose na sustav unutarnje kontrole i borbu protiv pranja novca. Smatrao je da bi se nova grupa suočila s profilom visokog rizika i da bi se razumno moglo očekivati da bi ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a primjenjiv na navedenu grupu bio veći od razina predviđenih u osnovnom scenariju poslovnog plana.

34 ESB je smatrao da je navedeni osnovni scenarij pretjerano optimističan jer se njime predviđala vrlo brza ponovna uspostava profitabilnosti i ostvarivanje dobiti. Naglasio je da se u poslovnom planu ne pružaju nikakve detaljne i uvjerljive informacije o rokovima potrebnima za dosezanje praga rentabilnosti i postizanje takve razine dobiti u jednoj godini.

35 ESB je istaknuo da su predloženi stjecatelji dostavili nekoliko nepovoljnih scenarija. Utvrdio je da bi u najnepovoljnijem scenariju operativni troškovi ciljane banke ostali nepromijenjeni i da bi FKTK toj banci izrekao novčanu kaznu u iznosu od 1,5 milijuna eura u okviru upravnog postupka povezanog s borbom protiv pranja novca. U tom bi scenariju došlo do dodatnog manjka regulatornog kapitala u odnosu na OCR iz 2019. ESB je smatrao da su ti nepovoljni scenariji realističniji od osnovnog scenarija te je naglasio nedovoljnu razinu regulatornog kapitala nove grupe.

36 ESB je stoga smatrao da nova grupa vjerojatno ne bi ispunjavala primjenjive zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala.

37 ESB je smatrao da bi se nova grupa suočila s problemima naslijeđenim od tužitelja, odnosno visokom razinom kreditnog rizika i prekoračenjem ograničenja velikih izloženosti. Smatrao je da bi daljnje postojanje visoke razine tužiteljeva kreditnog rizika utjecalo na opasnost od manjka regulatornog kapitala nove grupe. Smatrao je da bi, u skladu s nepovoljnim scenarijima, tužitelj i dalje prekoračio ograničenja velikih izloženosti.

38 Naposljetku, ESB je naveo da se nedostaci u upravljanju i unutarnjoj kontroli tužitelja i ciljane banke, osobito u pogledu sprečavanja pranja novca, nisu razmatrali u poslovnom planu i da nije bilo razloga na temelju kojih bi se vjerovalo da bi se osnivanjem nove grupe ti nedostaci mogli otkloniti.

39 ESB je općenito smatrao da strategija predloženih stjecatelja u pogledu ciljane banke nije jasna. Smatrao je da su predloženi stjecatelji pružili vrlo ograničene informacije o predviđenom spajanju koje se trebalo provesti u razdoblju do 18 mjeseci i o ustroju nove grupe do završetka spajanja. Naveo je da taj nedostatak jasnoće proizlazi iz loše kvalitete poslovnog plana koji je bio nedosljedan, nečitak te je sadržavao manjkav opis predviđenih koraka, što je povećalo dvojbe u pogledu sveobuhvatne vjerodostojnosti predloženog stjecanja.

40 ESB je smatrao da predloženo stjecanje ne može dovesti do održivog osnivanja nove bankovne grupe, osobito zato što mjere kojima se trebao zajamčiti uspjeh takve transakcije nisu bile dovoljno detaljno iznesene ili uvjerljive. Smatrao je da bi nova grupa imala neodrživ poslovni model, manjkav sustav upravljanja i unutarnje kontrole naslijeđen od dvaju subjekata koje je trebalo spojiti, kao i nejasnu strategiju za rješavanje tih problema, te bi raspolagala niskom razinom regulatornog kapitala, što bi predstavljalo visok rizik od povrede bonitetnih zahtjeva. Smatrao je da bi, neovisno o predviđenom spajanju i uzimajući u obzir samo ciljanu banku, predloženo stjecanje imalo negativan utjecaj na sposobnost te banke da otkloni svoje trenutačne nedostatke.

41 Slijedom toga, ESB je smatrao da nije ispunjen ni kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima.

42 ESB je zaključio da se, s obzirom na to da nisu ispunjeni ni kriterij financijske stabilnosti predloženog stjecatelja ni kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima, protivi predloženom stjecanju a da pritom nije ispitao to stjecanje s obzirom na druge kriterije predviđene člankom 23. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL 2013., L 176, str. 338.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 14., str. 105. i ispravak SL 2017., L 20, str. 1.).

43 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 31. svibnja 2019. tužitelj te osobe CR i CT pokrenuli su ovaj postupak.

II. Činjenice iz razdoblja nakon podnošenja tužbe

44 ESB je 15. kolovoza 2019. zaključio da tužitelj propada ili je vjerojatno da će propasti u smislu članka 18. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL 2014., L 225, str. 1. i ispravak SL 2015., L 101, str. 62.). Istog dana Jedinstveni sanacijski odbor (SRB) odlučio je da u odnosu na tužitelja neće donijeti sanacijski program u smislu članka 18. stavka 1. te uredbe.

45 FKTK je 22. kolovoza 2019. zatražio od Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiese (Općinski sud gradske četvrti Vidzeme u Rigi, Latvija) da tužitelja proglasi nesolventnim.

46 Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa (Općinski sud gradske četvrti Vidzeme u Rigi) proglasio je 12. rujna 2019. tužitelja nesolventnim. Imenovao je stečajnog upravitelja zaduženog za postupak u slučaju nesolventnosti (u daljnjem tekstu: stečajni upravitelj) te mu je prenio sve tužiteljeve ovlasti i ovlasti njegova upravnog odbora. Odbio je zahtjev tužiteljeva upravnog odbora da zadrži svoja prava zastupanja tužitelja u okviru tužbe protiv ESB-ove procjene od 15. kolovoza 2019. u kojoj se utvrdilo da tužitelj propada ili da je vjerojatno da će propasti, protiv SRB-ove odluke od istog dana o nedonošenju sanacijskog programa u odnosu na tužitelja i protiv FKTK-ove odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti. Taj je sud dodao da se time ne isključuje mogućnost da tužiteljev upravni odbor podnese stečajnom upravitelju zaseban zahtjev u pogledu prava zastupanja u okviru posebnih zadaća.

47 FKTK je 12. rujna 2019. zatražio od ESB-a i da tužitelju oduzme odobrenje za rad.

48 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 25. listopada 2019. (predmet T-732/19) tužitelj i drugi tužiteljevi dioničari ili potencijalni dioničari zatražili su poništenje SRB-ove odluke od 15. kolovoza 2019. o nedonošenju sanacijskog programa u odnosu na tužitelja.

49 Osoba A prestala je 21. prosinca 2019. obnašati svoje dužnosti guvernera Središnje banke Latvije.

50 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 29. siječnja 2020. (predmet T-50/20) tužitelj je zatražio poništenje ESB-ove odluke od 19. studenoga 2019. kojom se odbija naložiti stečajnom upravitelju da odvjetniku kojeg je tužiteljev upravni odbor opunomoćio odobri pristup njegovim prostorijama, podacima kojima raspolaže, osoblju i resursima.

51 ESB je 17. veljače 2020. tužitelju oduzeo odobrenje za rad. To je oduzimanje stupilo na snagu sljedećeg dana.

52 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 27. travnja 2020. (predmet T-230/20) tužitelj je protiv te odluke pokrenuo postupak.

III. Postupak i zahtjevi stranaka

53 ESB je 10. rujna 2019. tajništvu Općeg suda podnio odgovor na tužbu.

54 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 20. rujna 2019. Europska komisija zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu ESB-ovu zahtjevu. Odlukom od 28. listopada 2019. predsjednik četvrtog vijeća Općeg suda odobrio je intervenciju Komisije.

55 Komisija je 4. studenoga 2019. tajništvu Općeg suda podnijela intervencijski podnesak.

56 Predsjednik četvrtog vijeća odlučio je 28. travnja 2020., u skladu s člankom 69. točkom (d) Poslovnika Općeg suda, prekinuti postupak do objave odluke Općeg suda u predmetu T-50/20. Rješenjem od 12. ožujka 2021., PNB Banka/ESB (T-50/20, EU:T:2021:141), Opći sud donio je odluku u tom predmetu te se na taj dan nastavio postupak u ovom predmetu.

57 Tužitelj te osobe CR i CT zatražili su 28. travnja 2021. i zatim 28. lipnja 2021. prekid postupka dok Sud u predmetu C-321/21 P ne odluči o žalbi podnesenoj protiv rješenja od 12. ožujka 2021., PNB Banka/ESB (T-50/20, EU:T:2021:141). Predsjednik četvrtog vijeća odlučio je 20. svibnja 2021. i zatim 6. kolovoza 2021., nakon što je saslušan ESB, da neće prekinuti postupak.

58 Dopisom od 8. srpnja 2021. tužiteljev zastupnik obavijestio je Opći sud da više ne zastupa osobe CR i CT. Rješenjem od 21. prosinca 2021. Opći sud (četvrto vijeće) odlučio je na temelju članka 131. stavka 2. Poslovnika da više nije potrebno odlučiti o ovoj tužbi u dijelu u kojem su je podnijele osobe CR i CT.

59 Krajnji rok za podnošenje replike utvrđen je na 30. rujna 2021. Tužitelj nije podnio repliku u za to određenom roku.

60 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijanu odluku;

– naloži ESB-u snošenje troškova.

61 ESB, koji podupire Komisija, od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu kao neosnovanu;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

IV. Pravo

A. Postojanje punomoći zastupnika koji je u tužiteljevo ime podnio tužbu

62 U skladu s člankom 51. stavkom 3. Poslovnika, odvjetnici koji zastupaju stranku koja je pravna osoba privatnog prava moraju u tajništvu položiti punomoć koju je izdala ta osoba.

63 Punomoć koju je 5. ožujka 2019. dao predsjednik tužiteljeva upravnog odbora nalazi se u spisu (Prilog A.2).

64 Tužitelj tvrdi da je stečajni upravitelj odbio odvjetniku kojeg je imenovao da ga zastupa dati pristup njegovim dokumentima, prostorijama, osoblju i resursima. U okviru odgovora od 13. ožujka 2020. na pitanje Općeg suda podnio je dopis stečajnog upravitelja od 16. rujna 2019. u kojem se navodi da njegov odvjetnik treba, kao prvo, „dostaviti [stečajnom] upravitelju pisano izvješće o trenutačnom stanju sporazuma [o pružanju pravnih usluga], u kojem se detaljno navode smjernice koje je pružio [tužitelj], zadaće koje je obavio [odvjetnik] i jesu li neke radnje stvarno u tijeku”, kao drugo, „obavijestiti [stečajnog] upravitelja o plaćanjima […]”, kao treće, „ne smije poduzimati bilo kakve radnje u [tužiteljevo] ime a da se prethodno ne savjetuje sa [stečajnim] upraviteljem, osobito prestati pružati [tužitelju] usluge koje naplaćuje”.

65 Unatoč navedenom dopisu stečajnog upravitelja od 16. rujna 2019., iz sadržaja spisa ne proizlazi niti tužitelj ili ESB tvrde da je stečajni upravitelj opozvao punomoć koju je 5. ožujka 2019. dao predsjednik tužiteljeva upravnog odbora. U navedenom se dopisu ne navodi takav opoziv, iako se spominje da odvjetnik kojeg je imenovao predsjednik upravnog odbora ne smije poduzimati bilo kakve radnje u tužiteljevo ime a da se prethodno ne savjetuje sa stečajnim upraviteljem.

66 Slijedom toga, Opći sud utvrđuje da je tužitelj položio punomoć kojom svojeg odvjetnika ovlašćuje za podnošenje tužbe u skladu s člankom 51. stavkom 3. Poslovnika.

B. Zahtjevi za prekid postupka podneseni 28. travnja 2021. i 28. lipnja 2021.

67 Tužitelj je 28. travnja 2021. i 28. lipnja 2021. podnio zahtjev za prekid postupka. U prilog svojim zahtjevima za prekid, tvrdio je da mu je bio potreban pristup svojim prostorijama, spisima i financijskim resursima i da stečajni upravitelj nije surađivao kako bi se osiguralo njegovo djelotvorno zastupanje, unatoč presudi od 5. studenoga 2019., ESB i dr./Trasta Komercbanka i dr. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923).

68 Iako Opći sud nije dužan navesti razloge na temelju kojih je odlučio hoće li prekinuti postupak, u skladu s člankom 69. točkama (c) ili (d) Poslovnika, smatra da je korisno u iznimnim okolnostima navesti sljedeće.

69 Odluka o prekidu postupka na temelju članka 69. točaka (c) ili (d) Poslovnika obuhvaćena je diskrecijskom ovlasti Općeg suda (vidjeti u tom smislu rješenja od 20. listopada 2011., DTL/OHIM, C-67/11 P, neobjavljeno, EU:C:2011:683, t. 32. i 33.; od 15. listopada 2012., Internationaler Hilfsfonds/Komisija, C-554/11 P, neobjavljeno, EU:C:2012:629, t. 37. i od 17. siječnja 2018., Josel/EUIPO, C-536/17 P, neobjavljeno, EU:C:2018:14, t. 5.).

70 U ovom slučaju, postupak je prekinut 28. travnja 2020. do objave odluke Općeg suda u predmetu T-50/20 u kojem je tužitelj zatražio poništenje ESB-ove odluke od 19. studenoga 2019. kojom se odbija naložiti stečajnom upravitelju da odvjetniku kojeg je tužiteljev upravni odbor opunomoćio odobri pristup njegovim prostorijama, podacima kojima raspolaže, osoblju i resursima.

71 Rješenjem od 12. ožujka 2021., PNB Banka/ESB (T-50/20, EU:T:2021:141), Opći sud odbio je tužiteljevu tužbu. Smatrao je osobito da je ESB očito nenadležan za odlučivanje o zahtjevu tužiteljeva upravnog odbora da se stečajnom upravitelju naloži da odvjetniku kojeg je taj upravni odbor opunomoćio odobri pristup tužiteljevim prostorijama, podacima, članovima osoblja i resursima (točka 73.). Smatrao je i da u pogledu odluka koje nacionalna tijela donose u okviru postupka u slučaju nesolventnosti, poput postupka koji se vodi protiv tužitelja, u odgovoru na eventualni zahtjev za pristup dokumentima, prostorijama, osoblju ili resursima kreditne institucije o kojoj je riječ, u načelu nadzor provode nacionalni sudovi koji mogu Sudu po potrebi uputiti prethodna pitanja na temelju članka 267. UFEU-a ako se suoče s poteškoćama u tumačenju ili primjeni prava Unije (točka 72.).

72 Valja utvrditi i da, osobito unatoč prekidu postupka od 28. travnja 2020. do 12. ožujka 2021., tužitelj ne utvrđuje niti tvrdi, uključujući u svojem zahtjevu za prekid postupka od 28. lipnja 2021., da je pokrenuo sudski postupak u odnosu na stečajnog upravitelja, kojem ipak pred Općim sudom prigovara da odvjetniku kojeg je opunomoćio njegov upravni odbor nije odobrio pristup njegovim prostorijama, informacijama, osoblju i resursima od kraja 2019.

73 Nakon što je sa stečajnim upraviteljem razmijenio dopise i poruke elektroničke pošte 12. i 16. rujna 2019. te u studenom 2019., tužitelj je u svojem zahtjevu za prekid postupka koji je podnio tajništvu Općeg suda 28. travnja 2021. samo tvrdio da je „pojačao svoje napore” u odnosu na stečajnog upravitelja i latvijske sudove, ali nije pružio pojašnjenja o prirodi navedenih napora.

74 Usto, iz odluke od 12. rujna 2019. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiese (Općinski sud gradske četvrti Vidzeme u Rigi), navedene u točki 46. ove presude, ne proizlazi da je tužitelj spriječen pokrenuti postupak pred latvijskim sudovima u slučaju eventualnog spora sa stečajnim upraviteljem. Ne samo da se u toj odluci navodi da nije isključena mogućnost da tužiteljev upravni odbor stečajnom upravitelju podnese zaseban zahtjev u pogledu prava zastupanja u

okviru posebnih zadaća, nego je i presuda od 5. studenoga 2019., ESB i dr./Trasta Komercbanka i dr. (C-663/17 P, C-665/17 P i C-669/17 P, EU:C:2019:923), na koju se tužitelj pozvao u prilog tvrdnji da stečajni upravitelj ne surađuje dovoljno kako bi se osiguralo njegovo djelotvorno zastupanje, donesena nakon navedene odluke, tako da se tužitelj pred nacionalnim sudom mogao *a priori* pozvati na navedenu presudu kao na novi element.

75 Slijedom toga, Opći sud smatra da ne treba ponovno prekinuti postupak.

C. Usmeni dio postupka

76 U skladu s člankom 106. Poslovnika:

„1. Postupak pred Općim sudom u usmenom dijelu obuhvaća raspravu organiziranu po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke.

2. Glavna stranka u zahtjevu za raspravu treba naznačiti razloge zbog kojih želi da je se sasluša. […]

3. U nedostatku zahtjeva iz stavka 2., Opći sud može, ako smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen, odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka. […]”

77 Tako iz teksta članka 106. Poslovnika proizlazi da, u slučaju nepostojanja zahtjeva za raspravu u kojem su naznačeni razlozi zbog kojih glavna stranka želi da je se sasluša, Opći sud može, ako smatra da je predmet dovoljno razjašnjen, odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka.

78 Obrazloženje nacrta Poslovnika od 14. ožujka 2014., koje je javno dostupno na internetskoj stranici Suda Europske unije, potvrđuje uostalom da, uzimajući osobito u obzir zahtjeve dobrog sudovanja i ekonomičnosti postupka, „Opći sud želi imati mogućnost osloboditi se organiziranja rasprave ako smatra da nije potrebna, osim ako jedna od glavnih stranaka ne podnese zahtjev navodeći razloge zbog kojih želi biti saslušana”.

79 Iz točke 142. Praktičnih pravila za provedbu Poslovnika Općeg suda (u daljnjem tekstu: Praktična pravila) proizlazi da glavna stranka koja želi da je se sasluša na raspravi mora u tu svrhu podnijeti obrazloženi zahtjev u roku od tri tjedna od kada su stranke obaviještene o zatvaranju pisanog dijela postupka. U njoj se pojašnjava da to obrazloženje treba proizlaziti iz konkretne procjene korisnosti rasprave za stranku o kojoj je riječ i navoditi elemente u spisu predmeta „ili” argumentaciju za koju ta stranka smatra da će je biti potrebno dodatno razviti „ili” pobijati na raspravi. U njoj se navodi da je, radi boljeg usmjeravanja rasprave, „poželjno” da obrazloženje nije općenite naravi, primjerice, ograničavajući se na upućivanje na važnost predmeta. U točki 143. Praktičnih pravila predviđa se da, ako glavna stranka ne podnese obrazloženi zahtjev u za to određenom roku, Opći sud može odlučiti da će o tužbi odlučivati bez usmenog dijela postupka.

80 Tako iz članka 106. Poslovnika i točaka 142. i 143. Praktičnih pravila proizlazi da Opći sud može, u slučaju nepostojanja zahtjeva za raspravu ili u slučaju neobrazloženog zahtjeva za raspravu, odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka ako smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen.

81 Tužitelj je u ovom slučaju u dopisu od 29. studenoga 2021. na sljedeći način iznio svoje stajalište o održavanju rasprave:

„1. Potvrđujem da iz razloga koje sam detaljno iznio trenutačno nitko djelotvorno ne zastupa [tužitelja]. Isključivo u svrhu poštovanja primjenjivog roka ovim dopisom tražim da se održi rasprava. Međutim, najprije treba ponovno osigurati djelotvorno zastupanje [tužitelja].

2. U trenutačnim okolnostima nije moguće pripremiti se za raspravu ili sudjelovati na njoj."

82 Iz navedenog dopisa od 29. studenoga 2021. proizlazi da zahtjev za održavanje rasprave koji je podnio tužitelj nije obrazložen. Naime, u tom zahtjevu nije naznačen nijedan razlog zbog kojeg tužitelj želi da ga se sasluša.

83 Nadalje, u dopisu od 25. listopada 2021. u kojem se glavne stranke obavijestilo o zatvaranju pisanog dijela postupka tajništvo Općeg suda podsjetilo je na odredbe članka 106. stavka 2. Poslovnika i na odredbe točke 142. Praktičnih pravila te je skrenulo pozornost glavnih stranaka na činjenicu da, u kontekstu zdravstvene krize, obrazloženje treba biti u skladu sa zahtjevima iz navedene točke 142. Praktičnih pravila.

84 Točno je da je tužitelj u svojem zahtjevu za raspravu tvrdio da smatra da mu je uskraćeno djelotvorno zastupanje.

85 Čak i pod pretpostavkom da tužitelj time želi implicitno opravdati nepostojanje obrazloženja svojeg zahtjeva za raspravu, što ipak ne proizlazi iz navedenog zahtjeva, valja smatrati da njegova argumentacija u pogledu nepostojanja djelotvornog zastupanja nije opravdanje za nepostojanje obrazloženja tog zahtjeva. Konkretno, okolnost da je tužitelju uskraćeno djelotvorno zastupanje, kako on to navodi, uopće ne sprečava da se istaknu potkrijepljeni elementi u potporu zahtjevu za raspravu.

86 Slijedom toga, s obzirom na to da tužitelj u svojem zahtjevu za raspravu nije iznio nikakvo obrazloženje te ga je usto tajništvo Općeg suda izričito podsjetilo na obvezu obrazlaganja potonjeg zahtjeva, valja smatrati da navedeni zahtjev za raspravu nije u skladu s člankom 106. stavkom 2. Poslovnika.

87 U tim okolnostima, Opći sud smatrao je da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen te je odredio da će odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka, u skladu s člankom 106. stavkom 3. Poslovnika.

D. Meritum

1. Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na tome da je razdoblje procjene isteklo prije donošenja pobijane odluke

88 Tužitelj tvrdi da je razdoblje procjene predviđeno člankom 22. stavkom 2. Direktive 2013/36 isteklo prije donošenja pobijane odluke. Međutim, predloženo stjecanje smatralo bi se odobrenim da mu se nadzorno tijelo nije usprotivilo prije isteka tog razdoblja, na temelju članka 22. stavka 6. te direktive, a ESB se ne bi mogao usprotiviti predloženom stjecanju na dan donošenja pobijane odluke.

89 Tužitelj tvrdi da su na dan primitka FKTK-ove poruke elektroničke pošte od 25. listopada 2018. bili ispunjeni svi uvjeti za početak razdoblja procjene. To je razdoblje započelo najkasnije 29. listopada 2018., dva radna dana nakon primitka navedene poruke elektroničke pošte. Naime, FKTK je u toj poruci elektroničke pošte, a zatim i u dopisu od 30. listopada 2018., priznao da je primio obavijest o predloženom stjecanju, kao i sve potrebne dokumente. Tužitelj dodaje da, iako je točno da je FKTK u svojoj poruci elektroničke pošte od 25. listopada 2018., a zatim u dopisu od 30. listopada 2019., opisao pristup koji se razlikuje od postupka i rokova predviđenih člankom 22. Direktive 2013/36 i na koji ga je, prema njegovu mišljenju, obvezao ESB, taj argument nije relevantan.

90 ESB osporava tužiteljevu argumentaciju.

91 U skladu s člankom 22. stavcima 1., 2. i 6. Direktive 2013/36:

„1. Države članice od svake fizičke ili pravne osobe ili od takvih osoba koje zajednički djeluju (‚predloženi stjecatelj'), a koje su donijele odluku ili o stjecanju, bilo izravnom ili neizravnom, kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji, ili o daljnjem povećanju, bilo izravnom ili neizravnom, takvog kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji zbog čega bi udio u pravima glasa ili u kapitalu dosegnuo ili premašio 20 %, 30 % ili 50 % ili bi kreditna institucija postala njihovo društvo kći (‚predloženo stjecanje'), zahtijevaju da prije stjecanja pisanim putem obavijeste nadležna tijela kreditne institucije u kojoj žele steći ili povećati kvalificirani udjel, navodeći veličinu planiranog udjela i relevantne informacije, kao što je navedeno u članku 23. stavku 4. [ove direktive]. […]

2. Nadležna tijela brzo, a u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka, pismeno potvrđuju predloženom stjecatelju primitak obavijesti iz stavka 1. ili dodatnih informacija iz stavka 3.

Nadležna tijela imaju na raspolaganju najviše 60 radnih dana od dana pismene potvrde primitka obavijesti i svih dokumenata koje zahtijeva država članica, a koje je potrebno priložiti obavijesti na temelju popisa iz članka 23. stavka 4. [ove direktive] (‚razdoblje procjene') za provedbu procjene iz članka 23. stavka 1. [ove direktive] (‚procjena').

Nadležna tijela obavješćuju predloženog stjecatelja o datumu isteka razdoblja procjene u vrijeme potvrde primitka.

[…]

6. Ako se nadležna tijela pisanim putem ne usprotive predloženom stjecanju unutar razdoblja procjene, smatra se da je stjecanje odobreno."

92 U skladu s člankom 23. stavkom 4. Direktive 2013/36: „Države članice objavljuju popis u kojemu se pobliže navode informacije koje su potrebne za provođenje procjene i koje se moraju dostaviti nadležnim tijelima u vrijeme obavješćivanja iz članka 22. stavka 1. [ove direktive]. […]"

93 Članci 22. i 23. Direktive 2013/36 preneseni su člancima 28. i 29. latvijskog Zakona o kreditnim institucijama, koji se pojašnjavaju FKTK-ovom Uredbom br. 192 od 28. studenoga 2017., naslovljenom „Popis informacija potrebnih za obavijest o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela i opća načela i postupak koji se primjenjuju na ispitivanje obavijesti" (u daljnjem tekstu: Uredba br. 192).

94 Člankom 28. Uredbe br. 192 predviđa se da se u potvrdi primitka obavijesti o predloženom stjecanju navodi, među ostalim, da se ta obavijest smatra potpunom.

95 Zajedničke smjernice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA), Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) i Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) za bonitetnu procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u financijskom sektoru, objavljene 20. prosinca 2016., (JC/GL/2016/01, u daljnjem tekstu: zajedničke smjernice), sadržavaju uostalom pojašnjenja o obavijesti. ESB i FKTK naveli su da poštuju te smjernice u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL 2010., L 331, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 12., str. 80.). Prema drugoj rečenici točke 9.1. navedenih smjernica, obavijest treba smatrati potpunom kada uključuje sve potrebne informacije navedene u popisu koji treba objaviti u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom za potrebe bonitetne procjene koju provodi tijelo za bonitetni nadzor. U trećoj rečenici točke 9.1. navodi se da potvrda primitka treba isključivo sačinjavati postupovni korak koji se odnosi na formalnu potpunost obavijesti, čime započinje rok od 60 radnih dana za bonitetnu procjenu i ne obuhvaća pregled sadržaja pružene dokumentacije koji provodi nadzorno tijelo ciljane banke.

96 U ovom je slučaju FKTK dopisom od 23. studenoga 2018. potvrdio primitak obavijesti o predloženom stjecanju u skladu s člankom 22. stavkom 2. Direktive 2013/36, kako je prenesen u latvijsko pravo. U tom se dopisu osobito navodi, u skladu s člankom 28. Uredbe br. 192, da je obavijest potpuna.

97 Tužitelj pogrešno tvrdi da je FKTK, prije 23. studenoga 2018., u poruci elektroničke pošte od 25. listopada 2018. i u dopisu od 30. listopada 2018. priznao da je primio obavijest i sve potrebne dokumente.

98 Naprotiv, s jedne strane, FKTK je u navedenoj poruci elektroničke pošte od 25. listopada 2018., spomenutoj u navedenom dopisu od 30. listopada 2018., napomenuo tužitelju da ESB upravo provjerava je li obavijest potpuna. S druge strane, u tom dopisu od 30. listopada 2018. obavijestio je tužitelja da podnesena izvješća nisu potpuna i da postupak procjene nije započeo. Dodao je da će zasebnim dopisom obavijestiti tužitelja o informacijama koje nedostaju. Tužitelju je 31. listopada 2018. dostavio popis navedenih informacija.

99 Slijedom toga, ni FKTK-ova poruka elektroničke pošte od 25. listopada 2018. ni njegov dopis od 30. listopada 2018. ne predstavljaju potvrdu primitka obavijesti, u smislu članka 22. stavka 2. Direktive 2013/36, kako je prenesen u latvijsko pravo.

100 Osim toga, tužitelj ne tvrdi da informacije koje je FKTK zatražio u dopisu od 31. listopada 2018. nisu potrebne za provođenje procjene i da ih ne treba dostaviti FKTK-u u trenutku obavijesti, u skladu s člankom 22. stavkom 1. i člankom 23. stavkom 4. Direktive 2013/36, kako su preneseni u latvijsko pravo. Konkretno, ne ističe da se te informacije ne navode u Uredbi br. 192 u kojoj se utvrđuje popis informacija koje su potrebne za provođenje procjene i koje treba dostaviti nadležnim tijelima u trenutku obavijesti iz članka 22. stavka 1. Direktive 2013/36, i prilozima toj uredbi.

101 Podredno, valja istaknuti da ESB tvrdi, a da mu pritom nitko nije proturječio, da su u poslovnom planu podnesenom 19. listopada 2018. nedostajale određene informacije koje se zahtijevaju u skladu s Prilogom 9. Uredbi br. 192, odnosno, kao prvo, plan provedbe cilja koji se nastoji postići predloženim stjecanjem, kao drugo, financijski rezultati predviđeni za sljedeće tri godine (na pojedinačnoj i konsolidiranoj razini), kao treće, sastav upravnog odbora, sastav nadzornog odbora i njegove obveze, kao i sastav glavnih odbora financijske institucije koje je osnovao upravni odbor ili nadzorni odbor, uključujući informacije koje se odnose na osobe koje upravljaju ili će upravljati financijskom institucijom i njezinim odborima.

102 Slijedom toga, tužitelj neosnovano tvrdi da su već 25. listopada 2018. bili ispunjeni uvjeti za početak razdoblja procjene.

103 Stoga prvi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

2. Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi postupka predviđenog člankom 15. Uredbe br. 1024/2013 i člancima 85. do 87. Uredbe br. 468/2014

104 Tužitelj tvrdi da FKTK i ESB nisu poštovali postupovna pravila koja se nalažu u ovom slučaju i propisuju člankom 15. Uredbe br. 1024/2013 i člancima 85. do 87. Uredbe (EU) br. 468/2014 ESB-a od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (SL 2014., L 141, str. 1.), s obzirom na to da FKTK nije podnio nikakav prijedlog odluke.

105 Tužitelj tvrdi i da pobijana odluka sadržava povredu postupka jer su zahtjevi u pogledu regulatornog kapitala na kojima se temelji ta odluka definirani samo u dopisu primljenom 1. ožujka 2019., dugo nakon podnošenja obavijesti o predloženom stjecanju i u trenutku u kojem tužitelj više nije mogao izmijeniti tu obavijest. Usto, ESB nije uzeo u obzir činjenicu da je tužitelj osporavao posebne zahtjeve koje je utvrdio FKTK i da se u pogledu njih provodilo ispitivanje.

106 ESB osporava tužiteljevu argumentaciju.

107 U skladu s člankom 15. Uredbe br. 1024/2013:

„1. Ne dovodeći u pitanje iznimke iz članka 4. stavka 1. točke c [ove uredbe], obavijesti o stjecanju kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji sa sjedištem u državi članici sudionici ili svaka s tim povezana informacija dostavljaju se nacionalnim nadležnim tijelima države članice u kojoj kreditna institucija ima sjedište u skladu sa zahtjevima iz relevantnog nacionalnog prava na temelju akata navedenih u članku 4. stavku 3. prvom podstavku [ove uredbe].

2. Nacionalno nadležno tijelo procjenjuje predloženo stjecanje i šalje ESB-u obavijest i prijedlog za odluku o protivljenju ili slaganju sa stjecanjem, na temelju kriterija iz akata navedenih u članku 4. stavku 3. prvom podstavku [ove uredbe], najmanje deset radnih dana prije isteka razdoblja za procjenu sukladno relevantnom pravu Unije te pomaže ESB-u u skladu s člankom 6. [ove uredbe].

3. ESB odlučuje hoće li se protiviti stjecanju na temelju kriterija za procjenu iz relevantnog prava Unije i u skladu s postupkom i u okviru razdoblja procjene koji su tamo navedeni.”

108 Kao prvo, s obzirom na to da tužitelj tvrdi da se pobijana odluka protivi članku 15. Uredbe br. 1024/2013 i člancima 85. do 87. Uredbe br. 468/2014 jer FKTK ESB-u nije podnio prijedlog odluke, valja utvrditi da taj argument nije činjenično osnovan. Kao što to proizlazi iz točaka 1.3. i 2.1. pobijane odluke, FKTK je ESB-u 1. ožujka 2019. podnio prijedlog odluke, koji je podnesen Općem sudu.

109 Kao drugo, tužitelj ističe postojanje povrede postupka jer se ESB oslonio na zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala koje je FKTK utvrdio samo u dopisu za koji tužitelj navodi da ga je primio 1. ožujka 2019., nakon podnošenja obavijesti o predloženom stjecanju.

110 U tom pogledu valja utvrditi da se ni članku 15. Uredbe br. 1024/2013 ni člancima 85. do 87. Uredbe br. 468/2014, na koje se poziva tužitelj, ne protivi to da se ESB osloni na činjenicu nastalu nakon podnošenja obavijesti o predloženom stjecanju. Tužitelj se u prilog svojoj argumentaciji ne poziva ni na jednu drugu odredbu ili načelo.

111 Slijedom toga, budući da se ESB oslonio na zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala koje je FKTK utvrdio nakon podnošenja obavijesti, nije počinjena postupovna povreda s obzirom na odredbe na koje se poziva tužitelj.

112 Usto, kao što to pravilno tvrdi ESB, iz odredbi članka 23. stavka 1. točke (d) Direktive 2013/36, koje su prenesene u latvijsko pravo prije podnošenja obavijesti o predloženom stjecanju, proizlazi da nadležna tijela trebaju procijeniti hoće li kreditna institucija biti sposobna ispunjavati i nastaviti ispunjavati bonitetne zahtjeve.

113 U točki 13.4. Zajedničkih smjernica navodi se uostalom da nadzorno tijelo ciljane banke treba procijeniti sposobnost te banke za usklađivanje u trenutku predloženog stjecanja, i nastavak usklađenosti „nakon stjecanja”, sa svim bonitetnim zahtjevima.

114 Iz članka 23. stavka 1. točke (d) Direktive 2013/36 proizlazi, kao što to pravilno tvrdi ESB, da nadležna tijela trebaju provesti procjenu vjerojatnosti usklađenosti predmetne kreditne institucije s bonitetnim zahtjevima.

115 Slijedom toga, ESB je u točki 2.3.1. pobijane odluke pravilno uzeo u obzir ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a za 2019., koji je FKTK utvrdio u dopisu za koji tužitelj navodi da ga je primio 1. ožujka 2019., nakon što je ESB procijenio postoji li opasnost da nova grupa neće ispunjavati zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala koji bi se primjenjivali na nju.

116 Štoviše, valja pojasniti da se ESB za procjenu sposobnosti nove grupe da ispunjava bonitetne zahtjeve u točki 2.3.1. pobijane odluke nije oslonio samo na ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a za 2019., nego i na ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a primjenjiv na tužitelja 2018. Stoga je prema osnovnom scenariju, ne uzimajući u obzir ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a za 2019., ukupna stopa regulatornog kapitala nove grupe predviđena za kraj 2019. iznosila samo 12,91 %, odnosno manje od OCR-a koji je tužitelj trebao ispuniti za 2018. (13,55 %).

117 Konačno, s obzirom na to da tužitelj navodi da su zahtjevi koje je FKTK utvrdio u području regulatornog kapitala osporavani, valja smatrati, kao što to pravilno tvrdi ESB, da sudski postupak pred latvijskim sudovima nema suspenzivni učinak i nije sprečavao ESB da se djelomično osloni na ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a za 2019.

118 Kao treće, čak i pod pretpostavkom da se može smatrati, kao što to smatra ESB, da je tužitelj u potporu drugom tužbenom razlogu istaknuo argument prema kojem je ESB pogrešno sudjelovao u postupku prije nego što je FKTK dostavio prijedlog odluke, što nije bio slučaj, taj argument treba odbiti.

119 Naime, kada se zakonodavac Unije odluči za upravni postupak koji predviđa da nacionalna tijela donose pripremne akte za donošenje konačne odluke institucije Unije koja proizvodi pravne učinke i koja može imati nepovoljne učinke, on između te institucije i tih nacionalnih tijela namjerava uspostaviti poseban mehanizam suradnje koji se temelji na isključivoj nadležnosti institucije Unije za donošenje odluka (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 48.).

120 Na temelju članka 4. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 1024/2013, u vezi s člankom 15. stavkom 3. iste uredbe i člankom 87. Uredbe br. 468/2014, ESB je isključivo nadležan za davanje odnosno uskraćivanje odobrenja za predloženo stjecanje po završetku postupka predviđenog, među ostalim, člankom 15. Uredbe br. 1024/2013 i člancima 85. i 86. Uredbe br. 468/2014 (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 54.).

121 U okviru odnosa na koje se primjenjuje načelo lojalne suradnje u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe br. 1024/2013, uloga nacionalnih tijela sastoji se – kao što to proizlazi iz te odredbe, članka 15. stavaka 1. i 2. iste uredbe te članaka 85. i 86. Uredbe br. 468/2014 – od registracije zahtjevâ za odobrenje i pružanja pomoći ESB-u, isključivom nositelju ovlasti donošenja odluka, osobito dostavljanjem ESB-u svih informacija koje su mu potrebne za izvršavanje zadaća, ispitivanjem navedenih zahtjeva i dostavljanjem ESB-u prijedloga odluke, kojim ESB nije vezan i u pogledu kojeg, uostalom, pravom Unije nije predviđeno da se o njemu obavješćuje podnositelj zahtjeva (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 55.).

122 Uzimajući u obzir poseban mehanizam suradnje koji je zakonodavac Unije namjeravao uspostaviti između ESB-a i nacionalnog nadležnog tijela za ispitivanje zahtjeva za izdavanje odobrenja prije svakog stjecanja ili povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama, ESB može sudjelovati u postupku prije nego što mu potonje tijelo dostavi prijedlog odluke predviđen člankom 15. stavkom 2. Uredbe br. 1024/2013 i to čak od početka postupka (vidjeti u tom smislu mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Camposa Sánchez-Bordone u predmetu Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:502, t. 91., 95., 98. i 101.).

123 Uostalom člankom 85. stavkom 1. Uredbe br. 468/2014 predviđa se da nacionalno nadležno tijelo koje zaprimi obavijest o namjeri stjecanja kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji sa sjedištem u državi članici sudionici tog nacionalnog nadležnog tijela, obavještava ESB o takvoj obavijesti „najkasnije” u roku od pet radnih dana nakon potvrde o primitku izdane u skladu s člankom 22. stavkom 2. Direktive 2013/36.

124 Stoga drugi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

3. Šesti tužbeni razlog, koji se temelji na iskrivljavanju relevantnih činjenica

125 U ovom slučaju, šesti tužbeni razlog, koji se temelji na iskrivljavanju relevantnih činjenica, valja ispitati odmah nakon prvog i drugog tužbenog razloga, koji se temelje na povredi postupovnih pravila i prije trećeg tužbenog razloga, koji se temelji na povredi članka 23. Direktive 2013/36.

126 U okviru šestog tužbenog razloga tužitelj tvrdi da se pobijana odluka temelji na pogrešnoj činjeničnoj ocjeni. U pobijanoj se odluci nije uzela u obzir činjenica da predloženo stjecanje podrazumijeva znatan doprinos osobe CR tužiteljevu kapitalu, iako je to ključna činjenica.

127 ESB osporava tužiteljevu argumentaciju.

128 Treba smatrati da je tužitelj šestim tužbenim razlogom istaknuo tužbeni razlog koji se temelji na tome da je ESB počinio pogrešku koja se tiče činjenica u pogledu doprinosa tužiteljevu kapitalu kao posljedici predloženog stjecanja.

129 Taj tužbeni razlog nije činjenično osnovan.

130 Suprotno onomu što tvrdi tužitelj, ESB je itekako uzeo u obzir činjenicu da predloženo stjecanje podrazumijeva „unos kapitala” u korist tužitelja. Pojasnio je da taj „unos kapitala” proizlazi iz sporazuma o razmjeni dionica između osobe CR i određenih dioničara ciljane banke. Smatrao je da se na temelju tog „unosa kapitala” ne može zaključiti da postoji volja osobe CR da ubuduće pruža dodatnu potporu i da se time prije svega ne dovodi u pitanje potreba da se ocijeni financijska sigurnost svih predloženih stjecatelja. Smatrao je da bi taj „unos kapitala” imao pozitivan učinak na stopu tužiteljeva regulatornog kapitala prema njegovim trenutačnim parametrima. Međutim, smatrao je da se, unatoč tom učinku, ne može smatrati da je tužitelj financijski stabilan zbog njegovih financijskih nedostataka, odnosno negativne profitabilnosti, visokog udjela neprihodonosnih kredita i prekoračenja ograničenja velikih izloženosti. Smatrao je i da, unatoč tom pozitivnom učinku, sposobnost nove grupe da ispuni bonitetne zahtjeve nije bila utvrđena (odgovor na očitovanja, stranice 5. do 7.).

131 Činjenica da je taj „unos kapitala” naveden u odgovoru na očitovanja nije relevantna, uzimajući u obzir da je taj odgovor priložen pobijanoj odluci i treba ga smatrati njezinim sastavnim dijelom.

132 Slijedom toga, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, ESB je uzeo u obzir činjenicu da predloženo stjecanje podrazumijeva „unos kapitala” u korist tužitelja, uz obrazloženje koje uostalom nije sadržavalo netočnosti.

133 Stoga šesti tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

4. Treći tužbeni razlog, koji se temelji na pogrešnom tumačenju i primjeni kriterija procjene iz članka 23. Direktive 2013/36

134 Kao prvo, tužitelj tvrdi da ESB nije ispunio zahtjev u pogledu postojanja opravdanih razloga predviđen člankom 23. Direktive 2013/36. Smatra da se stjecanju treba protiviti samo ako ono ima znatan negativan učinak u usporedbi sa situacijom u kojoj predloženo stjecanje nije provedeno. U Zajedničkim smjernicama navodi se da „[p]redloženo stjecanje ne treba nepovoljno utjecati na usklađenost ciljanog subjekta s bonitetnim zahtjevima”. Međutim, ESB se u ovom slučaju protivio predloženom stjecanju jer su poboljšanja koja bi proizašla iz tog stjecanja bila nedovoljna. Prema ESB-ovu stajalištu predloženo se stjecanje ne bi moglo provesti čak i da su njegovi učinci bili pozitivni u regulatornom smislu.

135 Kao drugo, kad je riječ o kriteriju financijske sigurnosti, tužitelj tvrdi da ESB u pogledu sposobnosti predloženog stjecatelja da u predvidivoj budućnosti zadrži čvrstu financijsku strukturu nije zaključio da bi predloženo stjecanje imalo znatan negativan učinak. Pojašnjava da

bi to stjecanje, s gledišta zahtjeva u pogledu regulatornog kapitala, dovelo do poboljšanja čak i u najnepovoljnijem scenariju. ESB nije usporedio predloženo stjecanje i scenarij u kojem dvjema bankama nije odobreno osnovati novu grupu.

136 Kad je riječ o ozbiljnim dvojbama u pogledu stvarne volje neizravnih predloženih stjecatelja da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju potrebe, tužitelj smatra da ESB pogrešno prigovara neizravnim predloženim stjecateljima da su se obvezali pružiti potporu novoj grupi u slučaju krize. ESB je u odgovoru na očitovanja neopravdano kritizirao činjenicu da je osoba CR očekivala da će latvijska tijela prestati sa svakim proizvoljnim i diskriminirajućim postupanjem. Nije utvrdio da su netočne činjenice koje navodi osoba CR, odnosno da ju je osoba A pozvala da joj plati mito i izvršavala pritisak da ga se uplati kako bi se izbjegnulo diskriminirajuće postupanje. Neopravdano je kritizirao činjenicu da su određene izjave o volji da se banci pruži potpora bile popraćene napomenom „ako se to pokaže prikladnim”.

137 Tužitelj tvrdi da postoji proturječnost između navodnih dvojbi u pogledu volje osobe CR da pruži potporu ciljanoj banci i činjenice da predloženo stjecanje, s tužiteljeva stajališta, podrazumijeva unos kapitala u iznosu od najmanje 10 milijuna eura. Osoba CR financira otprilike 40 % tog stjecanja.

138 Tužitelj dodaje da se pobijana odluka temelji na pogrešnom tumačenju kriterija financijske sigurnosti. ESB se pogrešno oslonio na postojanje opće obveze financiranja u smislu da se smatra da je stjecatelj sposoban i voljan svojim regulatornim kapitalom zadovoljiti sve potrebe financiranja s kojima bi se predmetna kreditna institucija mogla suočiti u budućnosti. Kriterij financijske sigurnosti prikladno je tumačiti strože, odnosno kao stabilno financijsko stanje koje ne dovodi do problematičnog postupanja.

139 Kao treće, kad je riječ o kriteriju usklađenosti s bonitetnim zahtjevima, tužitelj smatra da se u pobijanoj odluci utvrdilo pogrešno tumačenje i primjena tog drugog kriterija. ESB nije zaključio da bi predloženo stjecanje imalo negativan učinak, ni za ciljanu banku ni za tužitelja. Protivio se mjeri čiji su učinci pozitivni.

140 Kao četvrto i posljednje, tužitelj smatra da se pobijana odluka temelji na pogrešnom tumačenju članka 23. Direktive 2013/36 jer se kriteriji procjene smatraju materijalnim zahtjevima čiji se uvjeti moraju kumulativno ispuniti. ESB je u okviru opće procjene u kojoj se uzimaju u obzir svi kriteriji procjene u cjelini trebao ocijeniti postoji li znatan rizik da neće biti zajamčeno dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom.

141 ESB, koji podupire Komisija, osporava tužiteljevu argumentaciju.

142 U skladu s člankom 23. stavcima 1. i 2. Direktive 2013/36:

„1. Da bi osigurala dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom u kojoj je predloženo stjecanje te uzimajući u obzir vjerojatan utjecaj predloženog stjecatelja na kreditnu instituciju, nadležna tijela pri procjeni obavijesti iz članka 22. stavka 1. i informacija iz članka 22. stavka 3. [ove direktive] procjenjuju primjerenost predloženog stjecatelja i financijsku sigurnost predloženog stjecanja prema sljedećim kriterijima:

(a) ugled predloženog stjecatelja;

(b) ugled, znanje, vještine i iskustvo, kako je navedeno u članku 91. stavku 1. [ove direktive], svakog člana upravljačkog tijela i svakog člana višeg rukovodstva koji će upravljati poslovanjem kreditne institucije nakon predloženog stjecanja;

(c) financijsko stanje predloženog stjecatelja, posebno s obzirom na vrstu poslova koji se obavljaju i planiranih poslova u kreditnoj instituciji u kojoj se predlaže stjecanje;

(d) hoće li kreditna institucija biti sposobna ispunjavati i nastaviti ispunjavati bonitetne zahtjeve na temelju ove Direktive i Uredbe (EU) br. 575/2013 [Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL 2013., L 176, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 13., str. 3. i ispravak SL 2017., L 20, str. 2.)] i, kada je to primjenjivo, ostalog prava Unije, a posebno direktiva 2002/87/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o dodatnom nadzoru kreditnih institucija, društava za osiguranje i investicijskih društava u financijskom konglomeratu i o izmjeni direktiva Vijeća 73/239/EEZ, 79/267/EEZ, 92/49/EEZ, 92/96/EEZ, 93/6/EEZ i 93/22/EEZ i direktiva 98/78/EZ i 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2003., L 35, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 8., str. 31.)] i 2009/110/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL 2009., L 267, str. 7.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 11., str. 94.)], ima li grupa čiji će ona postati dio strukturu koja joj omogućuje provođenje učinkovitog nadzora, učinkovitu razmjenu informacija između nadležnih tijela i utvrđivanje raspodjele odgovornosti između nadležnih tijela;

(e) postoje li u vezi s predloženim stjecanjem opravdani razlozi za sumnju da se pranje novca ili financiranje terorizma u smislu članka 1. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma [(SL 2005., L 309, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 116.)] obavlja ili da je obavljeno odnosno da je bilo pokušaja ili da bi predloženo stjecanje moglo povećati rizik da do toga dođe.

2. Nadležna se tijela mogu usprotiviti predloženom stjecanju samo ako za to postoje opravdani razlozi na temelju kriterija navedenih u stavku 1. ili ako su informacije koje je dostavio predloženi stjecatelj nepotpune.”

143 Odredbe članka 23. stavaka 1. i 2. Direktive 2013/36 prenesene su u latvijsko pravo člankom 29. latvijskog Zakona o kreditnim institucijama i Uredbom br. 192.

144 Stranke se slažu da ESB raspolaže širokom marginom prosudbe kad donosi, kao u ovom slučaju, akt o bonitetnom nadzoru kreditne institucije (vidjeti u tom smislu presudu od 8. svibnja 2019., Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, t. 86.).

145 U tom pogledu sud Unije stoga provodi nadzor očite pogreške u ocjeni (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 11. prosinca 2018., Weiss i dr., C-493/17, EU:C:2018:1000, t. 24. i navedenu sudsku praksu).

a) Kriterij financijske sigurnosti predloženog stjecatelja

146 Kao prvo, tužitelj tvrdi da se ESB, kako bi se protivio predloženom stjecanju na temelju kriterija financijske sigurnosti, trebao osloniti na postojanje znatnog negativnog učinka predloženog stjecanja u usporedbi sa situacijom u kojoj predloženo stjecanje nije provedeno.

147 Međutim, ni iz članka 23. stavaka 1. i 2. Direktive 2013/36, kako je prenesen u latvijsko pravo, ni uostalom iz Zajedničkih smjernica, ne proizlazi da je ESB dužan dokazati takav učinak kako bi se protivio predloženom stjecanju na temelju kriterija financijske sigurnosti. *A fortiori*, iz tih odredbi ne proizlazi da je ESB dužan provesti hipotetsku analizu situacije u kojoj nije došlo do tog stjecanja.

148 Suprotno tomu, člankom 51. Uredbe br. 192 financijska sigurnost predloženog stjecatelja definira se kao njegova sposobnost da financira predloženo stjecanje i u predvidivoj budućnosti zadrži vlastitu čvrstu financijsku strukturu i čvrstu financijsku strukturu ciljanog subjekta, a pritom se ne upućuje na razlog za protivljenje koji se temelji na znatnom negativnom učinku predloženog stjecanja niti se zahtijeva analiza situacije u kojoj nije došlo do tog stjecanja.

149 Iako se tužitelj poziva na točku 13.1. Zajedničkih smjernica, valja utvrditi da se ta točka odnosi na kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima ciljane banke a ne na kriterij financijske sigurnosti predloženog stjecatelja.

150 Slijedom toga, tužitelj neosnovano tvrdi da je ESB povrijedio članak 23. stavak 1. Direktive 2013/36 jer se protivio predloženom stjecanju na temelju kriterija financijske sigurnosti predloženog stjecatelja a da pritom nije dokazao postojanje znatnog negativnog učinka tog stjecanja.

151 Kao drugo, tužitelj tvrdi da se ESB pogrešno oslonio na postojanje opće obveze financiranja kad je smatrao da predloženi stjecatelj, kako bi se predloženo stjecanje moglo odobriti s obzirom na kriterij financijske sigurnosti, treba biti sposoban i voljan svojim regulatornim kapitalom neograničeno zadovoljiti sve potrebe financiranja s kojima bi se predmetna kreditna institucija mogla suočiti u budućnosti.

152 Taj je argument posljedica pogrešnog tumačenja pobijane odluke.

153 Naime, ESB je u točkama 2.2.1. i 2.2.2. te odluke smatrao da predloženi stjecatelji zbog svoje financijske situacije nisu sposobni pružiti financijsku potporu ciljanoj banci u kontekstu u kojem bi takva potpora vjerojatno bila potrebna, s obzirom na poslovni plan podnesen ESB-u.

154 Stoga ESB predloženim stjecateljima nije naložio obvezu neograničenog financiranja, nego je samo ocijenio jesu li predloženi stjecatelji dovoljno financijski sigurni kako bi se suočili s potrebama nove grupe za kapitalom, koje se mogu procijeniti s obzirom na informacije koje su dostavili sami predloženi stjecatelji.

155 Slijedom toga, treba odbiti tužiteljev argument koji se temelji na tome da se ESB pogrešno oslonio na to da predloženi stjecatelji imaju opću obvezu financiranja.

156 Kao treće, valja utvrditi da tužitelj ne osporava financijske poteškoće s kojima se suočava, kao što su one koje je ESB ocijenio u točki 2.2.1. pobijane odluke. Konkretno, ne osporava, kao prvo, da je u prethodne dvije godine pretrpio znatne neto gubitke, kao drugo, da se suočio s visokom razinom

kreditnog rizika, uzimajući osobito u obzir udio neprihodonosnih kredita od 47 % sredinom 2018., kao treće, da je njegova stopa regulatornog kapitala bila takva da je 2018. povređivala OCR, kao četvrto, da je prekoračio ograničenja velikih izloženosti u odnosu na nekoliko ugovornih strana na razini grupe i, kao peto, da je povrijedio ograničenja koja se primjenjuju na transakcije s povezanim ugovornim stranama kad je riječ o osobi CR.

157 Osim toga, tužitelj ne osporava ni financijsku situaciju neizravnih predloženih stjecatelja, koju je ESB ocijenio u točki 2.2.2. pobijane odluke. Konkretno, ne osporava da su neizravni predloženi stjecatelji, osobito osoba CR, prijavili mali iznos financijskih sredstava, koji je procijenio ESB. Iako tužitelj naglašava da bi predloženo stjecanje dovelo do poboljšanja njegove situacije u pogledu regulatornog kapitala, ne osporava da razina regulatornog kapitala nove grupe ne bi bila prikladna, s obzirom na očekivani profil rizika navedene grupe i da bi vjerojatno bio nužan budući unos kapitala.

158 Slijedom toga, uzimajući u obzir financijske poteškoće s kojima se suočio tužitelj, mali iznos sredstava neizravnih predloženih stjecatelja i vjerojatne potrebe nove grupe za unosom kapitala, ESB je smatrao da ni tužitelj ni neizravni predloženi stjecatelji ne bi bili sposobni ciljanoj banci i novoj grupi pružiti potrebnu financijsku potporu a da pritom nije počinio očitu pogrešku u ocjeni.

159 Kao četvrto i posljednje, tužitelj osporava ESB-ovu ocjenu iz točke 2.2.3. pobijane odluke, prema kojoj su postojale ozbiljne dvojbe u pogledu volje neizravnih predloženih stjecatelja da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju potrebe.

160 U tom pogledu valja utvrditi, kao što to naglašava Komisija, da sami razlozi iz točaka 2.2.1. i 2.2.2. pobijane odluke, koji se odnose na financijsku sigurnost tužitelja i neizravnih predloženih stjecatelja, mogu opravdati ESB-ov zaključak, naveden u točki 2.2.4. te odluke, prema kojem predloženi stjecatelji nisu sposobni zadržati dovoljno čvrstu financijsku strukturu u pogledu ciljane banke i nove grupe.

161 Slijedom toga, tužiteljev argument koji se odnosi na dodatan razlog iz točke 2.2.3. pobijane odluke treba odbiti kao bespredmetan.

162 Usto, valja utvrditi da se ESB, kako bi zaključio da postoje ozbiljne dvojbe u pogledu volje neizravnih predloženih stjecatelja da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju potrebe, oslonio na nedostatak izričite i neopozive obveze pružanja takve potpore. U tom pogledu, iz odgovora na očitovanja proizlazi da se ESB oslonio na izjavu osobe CR od 17. listopada 2018. i njezin dopis od 12. veljače 2019. Uzeo je u obzir i znatan nedostatak financijske potpore pružene tužitelju u nedavnoj prošlosti.

163 Međutim, kao prvo, iz pobijane odluke ne proizlazi da je ESB predloženim stjecateljima prigovorio da se nisu obvezali pružiti potporu novoj grupi u slučaju krize.

164 Kao drugo, osoba CR navela je u izjavi od 17. listopada 2018. da je njezina volja i volja njezine obitelji da u budućnosti nastavi pružati potporu tužitelju i njegovoj grupi bila „u potpunosti uvjetovana” voljom Republike Latvije da s njom sklopi sporazum o nagodbi radi rješavanja svih proizvoljnih i diskriminirajućih problema za koje ta osoba i njezina obitelj tvrde da su se s njima suočile te ih pripisale FKTK-u i drugim institucijama.

165 Suprotno onomu što tvrdi tužitelj, na temelju izjave navedene u točki 164. ove presude ESB nije osobi CR prigovorio jer je zatražila da se prekine navodno proizvoljno i diskriminirajuće regulatorno postupanje. Samo je utvrdio da je, prema navedenoj izjavi, potpora osobe CR i njezine obitelji tužitelju i grupi čiji je on dio bila uvjetovana. U tom pogledu, ESB pravilno tvrdi da je sklapanje sporazuma o nagodbi koje je tražila osoba CR vrlo neizvjesno.

166 Osim toga, ESB je utvrdio da su osoba CR i njezina obitelj, u skladu s njezinim dopisom od 12. veljače 2019., bile spremne ciljanoj banci pružiti financijsku potporu „ako […] to [bude] prikladn[o]”. ESB je opravdano mogao smatrati, s obzirom na izjavu navedenu u točki 164. ove presude, da je taj izraz upotrijebljen kao odraz zadrške osobe CR i njezine obitelji u pogledu njihove volje da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju krize.

167 Kao treće, tužitelj naglašava da je osoba CR namjeravala financirati znatan dio predloženog stjecanja na temelju sporazuma o razmjeni dionica koji su sklopili ona sama i određeni dioničari ciljane banke, što je jednako unosu kapitala.

168 Međutim, ta okolnost nije dovoljna kako bi se smatralo da je osoba CR nužno bila spremna ciljanoj banci i novoj grupi u budućnosti pružiti potporu.

169 Naime, valja utvrditi da tužitelj ne osporava razmatranje iz točke 2.2.3. pobijane odluke, koje je ipak osobito važno u ESB-ovu rasuđivanju, prema kojem su neizravni predloženi stjecatelji dokazali znatan nedostatak financijske potpore pružene tužitelju u nedavnoj prošlosti. U tom pogledu, iz odgovora na očitovanja proizlazi da tužiteljevi dioničari, među ostalim osoba CR, nisu uložili kapital kako bi otklonili prekoračenje ograničenja velikih izloženosti, koje je trajalo od ožujka 2016. Nadalje, kao što to ESB navodi u odgovoru na tužbu, otklanjanje tužiteljeva prekoračenja granice za transakcije s povezanim ugovornim stranama, koje je uzrokovano odobrenjem odgode plaćanja u korist osobe CR za otkup nekadašnjeg ruskog tužiteljeva društva kćeri, ovisilo je najprije o volji osobe CR da pomakne unaprijed datum tog odgođenog plaćanja.

170 Stoga ESB nije počinio očitu pogrešku u ocjeni jer je smatrao da postoje ozbiljne dvojbe u pogledu volje neizravnih predloženih stjecatelja da ciljanoj banci pruže potporu u slučaju potrebe.

171 Iz prethodno navedenog proizlazi da tužitelj neosnovano tvrdi da je ESB povrijedio članak 23. Direktive 2013/36 jer je smatrao da kriterij financijske stabilnosti predloženih stjecatelja nije ispunjen.

b) Kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima

172 Iz članka 56. Uredbe br. 192 proizlazi da FKTK ocjenjuje ispunjava li banka o kojoj je riječ kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima, uzimajući u obzir osobito njegovu sposobnost da ispunjava te zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala, likvidnosti, ograničenja velikih izloženosti, unutarnje kontrole, upravljanja rizicima i sukladnosti na datum ispitivanja obavijesti i nakon stjecanja kvalificiranog udjela.

173 Tužitelj tvrdi da ESB nije zaključio da bi predloženo stjecanje imalo negativan učinak, ni za njega samoga ni za ciljanu banku. Poziva se na točku 13.1. Zajedničkih smjernica, u skladu s kojom predloženo stjecanje ne smije nepovoljno utjecati na usklađenost ciljanog subjekta s bonitetnim zahtjevima. Dodaje da predloženo stjecanje ima pozitivne učinke.

174 Međutim, sukladnost u odnosu na kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima ne treba ocijeniti sa stajališta predloženog stjecatelja, nego sa stajališta kreditne institucije u kojoj se predlaže stjecanje, kao što to proizlazi iz teksta članka 23. stavka 1. točke (d) Direktive 2013/36, kako je prenesen u latvijsko pravo člankom 29. stavkom 5. točkom 4. latvijskog Zakona o kreditnim institucijama. Tužitelj to uostalom ne osporava.

175 Slijedom toga, čak i ako iz pobijane odluke proizlazi da bi predloženo stjecanje imalo pozitivne učinke na tužiteljev regulatorni kapital, na temelju toga ne može se zaključiti da bi ciljana banka ispunila bonitetne zahtjeve.

176 Osim toga, iz pobijane odluke proizlazi da sukladnost u odnosu na kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima ne treba ocijeniti samo sa stajališta ciljane banke, nego i sa stajališta nove grupe. Tužitelj ni to ne osporava.

177 Točkom 13.7. Zajedničkih smjernica uostalom se predviđa da je potrebno osigurati odgovarajuću kapitalizaciju grupe čijim će dijelom postati ciljani subjekt.

178 Međutim, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, iz pobijane odluke proizlazi da, čak i ako predloženo stjecanje ne bi odmah imalo negativan utjecaj na to da sama ciljana banka ispunjava zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala i likvidnosti, to bi stjecanje imalo negativan utjecaj na sposobnost ciljane banke da otkloni svoje nedostatke u pogledu usklađenosti s bonitetnim zahtjevima.

179 U tom pogledu, tužitelj ne osporava da su, s obzirom na činjenicu da u poslovnom planu nisu otklonjeni tužiteljevi nedostaci u pogledu upravljanja i unutarnje kontrole, postojale ozbiljne dvojbe u pogledu njegove sposobnosti da uspostavi dobar sustav upravljanja i unutarnje kontrole na razini ciljane banke.

180 Nadalje, tužitelj ne osporava određene dijelove obrazloženja pobijane odluke. U skladu s tim dijelovima obrazloženja, kao prvo, nova grupa vjerojatno ne bi ispunjavala zahtjeve u pogledu regulatornog kapitala, neovisno o scenariju predviđenom u poslovnom planu, uzimajući u obzir da se navodi da su nepovoljni scenariji bili realističniji od osnovnog scenarija, što se također ne osporava. Kao drugo, s obzirom na znatne neto gubitke ciljane banke u 2017. i 2018. te nedostatke utvrđene u sustavu unutarnjeg nadzora i sustavu za borbu protiv pranja novca te banke, nova bi banka imala visoki profil rizika. Kao treće, nova bi grupa bila izložena visokom kreditnom riziku i prekoračila bi ograničenja velikih izloženosti. Kao četvrto, s obzirom na činjenicu da u poslovnom planu nisu otklonjeni nedostaci u upravljanju tužitelja i ciljane banke, postojale su ozbiljne dvojbe u pogledu sposobnosti nove grupe da osigura stabilan sustav upravljanja i unutarnje kontrole. Konačno, kao peto, nije bila jasna strategija predloženih stjecatelja, osobito u pogledu ustroja nove grupe tijekom razdoblja koje je moglo trajati do 18 mjeseci od završetka stjecanja do završetka spajanja, uzimajući u obzir da je poslovni plan sadržavao znatne nedostatke u pogledu unutarnje dosljednosti, čitkosti i opisa predviđenih radnji, koji mogu pojačati dvojbe u pogledu sveobuhvatne vjerodostojnosti stjecanja.

181 Stoga tužitelj nije dokazao da bi predloženo stjecanje imalo pozitivne učinke za ciljanu banku i ni u kojem slučaju za novu grupu. Tužitelj čak ne tvrdi da bi nova grupa raspolagala odgovarajućom kapitalizacijom, kao što se to navodi u točki 13.7. Zajedničkih smjernica.

182 Prema tome, osobito s obzirom na ozbiljne dvojbe u pogledu sposobnosti nove grupe da ispuni primjenjive bonitetne zahtjeve, ESB nije počinio očitu pogrešku u ocjeni jer je zaključio da nije ispunjen kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima i stoga nije povrijedio članak 23. Direktive 2013/36, kako je prenesen u latvijsko pravo.

c) Neuzimanje u obzir drugih kriterija procjene i postojanje opravdanih razloga za protivljenje predloženom stjecanju

183 Kao prvo, iz članka 23. stavka 2. Direktive 2013/36 proizlazi da se nadležna tijela mogu usprotiviti predloženom stjecanju samo ako za to postoje opravdani razlozi na temelju kriterija navedenih u stavku 1. tog članka.

184 Tom se odredbom od nadležnog tijela ne zahtijeva da, kad se protivi stjecanju kreditne institucije, u svojoj odluci ispita sve kriterije iz članka 23. stavka 1. Direktive 2013/36.

185 Naprotiv, nadležno se tijelo može protiviti predloženom stjecanju ako postoje opravdani razlozi za to na temelju jednog ili više kriterija iz članka 23. stavka 1. Direktive 2013/36.

186 To je tumačenje u skladu s ciljem članka 23. Direktive 2013/36, koji podrazumijeva jamčenje dobrog i razboritog upravljanja kreditnom institucijom u kojoj se predlaže stjecanje.

187 Naime, kao što to naglašava ESB, s obzirom na sadržaj kriterijâ iz članka 23. stavka 1. Direktive 2013/36, ocjena prema kojoj se povređuje cilj dobrog i razboritog upravljanja kreditnom institucijom u kojoj se predlaže stjecanje može se provesti s obzirom na samo jedan od tih kriterija.

188 Navedeno se tumačenje uostalom potvrđuje točkama 11.3., 12.3., 14.2., 14.4. i 14.7. Zajedničkih smjernica, u skladu s kojima se nadležno tijelo treba suprotstaviti predloženom stjecanju na temelju određenih elemenata koji se odnose na samo jedan od kriterija navedenih u članku 23. stavku 1. Direktive 2013/36.

189 U ovom slučaju, time što se ESB protivi predloženom stjecanju s obzirom na kriterije financijske stabilnosti i usklađenosti s bonitetnim zahtjevima a da pritom nije ispitao druge kriterije navedene u članku 23. stavku 1. Direktive 2013/36, stoga nije povrijedio stavke 1. i 2. navedenog članka 23.

190 Kao drugo, čak i pod pretpostavkom da bi predloženo stjecanje imalo za učinak poboljšanje tužiteljeve situacije u pogledu regulatornog kapitala i da ne bi imalo trenutni negativni učinak na usklađenost s bonitetnim zahtjevima koji se primjenjuju na samu ciljanu banku u području solventnosti i likvidnosti, s jedne strane, predloženi stjecatelji ipak nisu bili sposobni u predvidivoj budućnosti zadržati čvrstu financijsku strukturu u pogledu ciljane banke i nove grupe i, s druge strane, ipak su postojale ozbiljne dvojbe u pogledu sposobnosti ciljane banke i nove grupe da ispunjavaju bonitetne zahtjeve.

191 Slijedom toga, elementi na kojima se temelji pobijana odluka u pogledu kriterija financijske stabilnosti i kriterija usklađenosti s bonitetnim zahtjevima opravdani su razlozi za protivljenje predloženom stjecanju.

192 Stoga treći tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

5. Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

193 Tužitelj tvrdi da se pobijanom odlukom povređuje načelo proporcionalnosti. U navedenoj odluci nije provedeno nikakvo ispitivanje proporcionalnosti. Manje nametljiv pristup koji bi omogućio postizanje cilja osiguravanja potpune usklađenosti s bonitetnim zahtjevima podrazumijevao bi da se odobri predloženo stjecanje i posljedično donošenje odgovarajućih nadzornih mjera. Takvim bi se pristupom smanjila navodna neusklađenost s bonitetnim zahtjevima.

194 ESB osporava tu argumentaciju.

195 Načelo proporcionalnosti zahtijeva da su akti institucija Unije prikladni za ostvarenje legitimnih ciljeva koje slijedi zakonodavstvo o kojem je riječ i da ne prelaze granice onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva, pri čemu, u slučaju kada postoji izbor između više prikladnih mjera, valja upotrijebiti najmanje ograničavajuću, a uzrokovane nepovoljnosti ne smiju biti neproporcionalne u odnosu na ciljeve koje se želi postići (presude od 22. siječnja 2013., Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, t. 50. i od 6. rujna 2017., Slovačka i Mađarska/Vijeće, C-643/15 i C-647/15, EU:C:2017:631, t. 206.).

196 Ocjena proporcionalnosti mjere treba biti u skladu s poštovanjem margine prosudbe koja je možda priznata institucijama Unije prilikom njezina donošenja (vidjeti presudu od 8. svibnja 2019., Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, t. 53. i navedenu sudsku praksu).

197 Tužitelj smatra da bi bilo bolje da se ESB ne protivi predloženom stjecanju i da nakon tog stjecanja poduzme odgovarajuće nadzorne mjere.

198 Međutim, tužitelj ne iznosi nikakvo pojašnjenje o prirodi nadzornih mjera koje bi bile prikladne za otklanjanje nedostataka koje ESB naglašava u pogledu financijske sigurnosti predloženih stjecatelja i sposobnosti ciljane banke da ispuni i nastavi ispunjavati bonitetne zahtjeve radi osiguravanja dobrog i razboritog upravljanja ciljanom bankom. Opći sud usto utvrđuje da iz sadržaja spisa proizlazi da tužitelj već nije ispunjavao primjenjive bonitetne zahtjeve.

199 Stoga iz spisa ne proizlazi da su postojale odgovarajuće mjere koje su manje ograničavajuće od pobijane odluke i koje bi mogle osigurati postizanje cilja predviđenog člankom 23. stavkom 1. Direktive 2013/36, odnosno zajamčiti dobro i razborito upravljanje ciljanom bankom.

200 U tim okolnostima, s obzirom na to da su, kao što se to ističe u točki 191. ove presude, postojali opravdani razlozi za protivljenje predloženom stjecanju, i uzimajući u obzir i široku marginu prosudbe kojom raspolaže ESB, tužitelj neosnovano tvrdi da se pobijanom odlukom povređuje načelo proporcionalnosti.

201 Stoga četvrti tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

6. Peti tužbeni razlog, koji se temelji na tome da se nije uzela u obzir diskrecijska priroda odluke donesene na temelju članka 15. stavka 3. Uredbe br. 1024/2013

202 Tužitelj tvrdi da se u pobijanoj odluci ne uzima u obzir diskrecijska priroda odluke o protivljenju stjecanju. ESB je pretpostavio da je dužan protiviti se predloženom stjecanju ako „određeni" kriteriji iz članka 23. stavka 1. Direktive 2013/36 nisu ispunjeni, pri čemu je te kriterije tumačio

kao zahtjeve i to ne u okviru opće procjene. Tužitelj je bio lišen nepristranog izvršavanja diskrecijske ovlasti nadležnog tijela, na koje ima pravo na temelju članka 41. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

203 ESB, koji podupire Komisija, osporava tužiteljevu argumentaciju.

204 Kao što se to ističe u točki 185. ove presude, nadležno se tijelo može protiviti predloženom stjecanju ako postoje opravdani razlozi za to na temelju jednog ili više kriterija iz članka 23. stavka 1. Direktive 2013/36.

205 Kao što se to ističe u točki 144. ove presude, ESB raspolaže širokom marginom prosudbe kad donosi, kao u ovom slučaju, akt o bonitetnom nadzoru u pogledu kreditne institucije.

206 Međutim, iz pobijane odluke ne proizlazi da je ESB smatrao da ne raspolaže širokom marginom prosudbe.

207 Konkretno, iako je ESB u točkama 2.4. i 2.5. pobijane odluke smatrao da nisu ispunjeni ni kriterij financijske stabilnosti ni kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima, to ne znači da je smatrao da nije imao široku diskrecijsku ovlast u ocjeni toga je li ispunjen svaki od tih kriterija.

208 Kad je riječ o argumentu koji se temelji na tome da je tužitelj bio lišen nepristranog izvršavanja diskrecijske ovlasti nadležnog tijela, u skladu s člankom 41. Povelje, svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku.

209 U tom pogledu tužitelj u okviru petog tužbenog razloga ne navodi nijedan element koji može dokazati da pobijana odluka odražava nedostatak nepristranosti.

210 Prema tome, tužitelj neosnovano tvrdi da je ESB povrijedio široku diskrecijsku ovlast kojom je raspolagao prilikom donošenja pobijane odluke i da je time povrijedio pravo na dobru upravu, zajamčeno člankom 41. Povelje.

211 Stoga peti tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

7. Sedmi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načelâ zaštite legitimnih očekivanja i pravne sigurnosti

212 Tužitelj tvrdi da ESB ne utvrđuje jasan kriterij u pogledu vrste konsolidacije koju odobrava u bankarskom sektoru. Ne definira koje uvjete točno treba ispuniti s obzirom na svoje tumačenje kriterija financijske sigurnosti i usklađenosti s bonitetnim zahtjevima. Ti uvjeti ne mogu podrazumijevati da se iz sredstava predloženog stjecatelja mogu isplatiti neograničeni iznosi kako bi se zadovoljile moguće potrebe financiranja ciljane banke ili da se trajnim pravnim prazninama sprečava stjecanje čak i ako to stjecanje ima znatne pozitivne učinke. ESB je tužitelja trebao obavijestiti o svojim očekivanjima, primjerice u pogledu iznosa sredstava potrebnih za ispunjavanje uvjeta financijske sigurnosti.

213 ESB osporava tu argumentaciju.

214 Načelo pravne sigurnosti zahtijeva, osobito, da pravna pravila budu jasna, precizna i predvidljiva u svojim učincima, osobito kad mogu imati nepovoljne posljedice na pojedince i poduzetnike (vidjeti presudu od 30. travnja 2019., Italija/Vijeće (Ribolovna kvota za sredozemnu sabljarku), C-611/17, EU:C:2019:332, t. 111. i navedenu sudsku praksu).

215 Pravo na zaštitu legitimnih očekivanja, povezano s načelom pravne sigurnosti, ima svaki pojedinac koji se nalazi u situaciji iz koje proizlazi da je uprava Unije kod te osobe stvorila utemeljena očekivanja. Precizne, bezuvjetne i usklađene informacije koje dolaze iz ovlaštenih i pouzdanih izvora čine jamstva koja mogu pobuditi takva očekivanja, kakav god bio oblik u kojem su priopćena. Međutim, nitko se ne može pozivati na povredu načela zaštita legitimnih očekivanja u nedostatku preciznih jamstava uprave (presuda od 30. travnja 2019., Italija/Vijeće (Ribolovna kvota za sredozemnu sabljarku), C-611/17, EU:C:2019:332, t. 112.).

216 U ovom slučaju, pobijana se odluka temelji na kriterijima financijske sigurnosti i usklađenosti s bonitetnim zahtjevima koji se predviđaju Direktivom 2013/36, koja je prenesena u latvijsko pravo, i koji su izričito navedeni u Zajedničkim smjernicama.

217 Te kriterije treba smatrati jasnima, preciznima i predvidivima u smislu sudske prakse navedene u točki 214. ove presude.

218 Suprotno onomu što tvrdi tužitelj, kao što se to već istaknulo u točki 154. ove presude, ESB u okviru svoje analize kriterija financijske sigurnosti nije zahtijevao da se iz sredstava predloženih stjecatelja mogu isplatiti „neograničeni” iznosi kako bi se zadovoljile moguće potrebe financiranja ciljane banke. Osim toga, kao što se to već istaknulo u točki 130. ove presude, ESB je iznio razloge zbog kojih, unatoč pozitivnim učincima predloženog stjecanja na stopu tužiteljeva regulatornog kapitala, nije ispunjen kriterij usklađenosti s bonitetnim zahtjevima. Usto, ESB nije dužan, prije donošenja odluke o stjecanju kvalificiranog udjela, obavijestiti predloženog stjecatelja o iznosu sredstava koja su potrebna kako bi on odobrio navedeno stjecanje s obzirom na kriterij financijske sigurnosti.

219 Kad je riječ o načelu zaštite legitimnih očekivanja, dovoljno je utvrditi, kao što to tvrdi ESB, da tužitelj ne navodi da mu je ESB pružio jamstva koja bi kod njega stvorila utemeljena očekivanja.

220 Slijedom toga, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 215. ove presude, tužitelj neosnovano tvrdi da je ESB povrijedio načelo zaštite legitimnih očekivanja.

221 Stoga sedmi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

8. Osmi tužbeni razlog, koji se temelji na tome da se nije priznala odgovornost ESB-a i FKTK-a

222 Tužitelj tvrdi da je pobijana odluka pogrešna jer ESB nije uzeo u obzir vlastitu odgovornost i FKTK-ovu odgovornost za gubitak povjerenja u regulatorni postupak te posljedice tog gubitka za financiranje tužitelja i nove grupe.

223 Tužitelj smatra da je ozbiljna nesigurnost povezana s korupcijom dovela do gubitka povjerenja u nadzorni postupak u Latviji i unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma (*single supervisory mechanism*, SSM). Ta je nesigurnost povezana s nastojanjem osobe A da od tužitelja i neizravnih predloženih stjecatelja dobije mito te na nepravedno regulatorno postupanje povezano s tim nastojanjima. Osoba CR prijavila je ta djela korupcije već 2017. tijelima Ujedinjene Kraljevine, a zatim latvijskim tijelima. Tužitelj se poziva i na arbitražni postupak iz točke 5. ove presude.

Vanjski promatrači (među kojima su Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Komisija) slažu se da je nadzor banaka u Latviji narušen široko rasprostranjenim koruptivnim praksama. Tvrdnje o osobi A potkrijepljene su sličnim postupanjem koje su prijavile druge osobe. Kad je riječ o sporu između ESB-a i Republike Latvije, kao i između osobe A i Republike Latvije, koji se vodi pred Sudom, valja pretpostaviti da je ESB sada zaprimio dokaze u pogledu protupravnog postupanja osobe A. Kažnjiva djela koja se pripisuju potonjoj osobi dovoljno su ozbiljna da je se razriješi dužnosti čak i prije donošenja konačne osuđujuće kaznene presude.

224 Tužitelj tvrdi da, dok ESB brani svoju neovisnost od bilo kakvog zadiranja latvijskih tijela, ne obavlja svoju dužnost osiguravanja toga da se SSM ne naruši zbog korupcije, iako je ta dužnost tim važnija jer ESB i njegovo osoblje uživaju posebnu zaštitu i povlastice u odnosu na nadležna nacionalna tijela za provedbu zakona. ESB je obvezan provesti istragu u slučaju korupcije ili bilo kojeg drugog oblika mogućeg protupravnog postupanja.

225 Tužitelj smatra da se u pogledu njega samoga i neizravnih predloženih stjecatelja provodi strogo regulatorno postupanje jer su prijavili probleme korupcije i tražili proaktivno djelovanje. To proizlazi iz ESB-ove kritike u pogledu činjenice da je obveza osobe CR da financira tužitelja bila popraćena zahtjevom da se regulatorni postupak ne naruši korupcijom.

226 Tužitelj smatra da ESB-ov pristup, u okviru kojeg se zahtijevaju dodatna ulaganja u njegovu korist, ali se odvraća od bilo kakvog ulaganja zauzimanjem neprijateljskog stava te se odbija priznati legitimnost zahtjevâ za poštovanje vladavine prava, nije pristup nepristrane uprave. Tim se pristupom povređuje načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, članak 23. Direktive 2013/36 i članak 41. Povelje.

227 ESB osporava tužiteljevu argumentaciju.

228 Tužitelj tvrdi, a da pritom ne priznaje odgovornost ESB-a i FKTK-a za gubitak povjerenja u regulatorni postupak, da se pobijanom odlukom povređuje načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, članak 23. Direktive 2013/36 i članak 41. Povelje.

229 Kao prvo, kad je riječ o prirodi predmetnih djela korupcije, valja pojasniti da tvrdnja da je nadzor banaka u Latviji narušen „široko rasprostranjenim" koruptivnim praksama nije potkrijepljena pojašnjenjima na temelju kojih se može utvrditi opseg tih koruptivnih praksi.

230 Valja utvrditi i da se, s jedne strane, kaznena istraga koja je dovela do optužnice protiv osobe A ne odnosi na tužitelja, nego na treću latvijsku banku i, s druge strane, tužitelj, u pogledu djela korupcije koja je prijavila osoba CR, bez daljnjih objašnjenja navodi da je istraga u tijeku.

231 Kao drugo, prema načelu *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, nitko se ne može pozivati na vlastito nepropisno postupanje.

232 Da bi se pozvalo na načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, potrebno je i utvrđenje protupravnog postupanja koje se može pripisati ESB-u (vidjeti po analogiji presudu od 20. siječnja 2021., ABLV Bank/CRU, T-758/18, EU:T:2021:28, t. 170.).

233 Iako tužitelj smatra da je ESB bio obvezan provesti istragu u pogledu djela korupcije koja je prijavila osoba CR, ESB pravilno tvrdi da on sam nije nadležan za provedbu istrage o takvim djelima i da u tom pogledu surađuje s nadležnim nacionalnim tijelima.

234 Ni činjenica da je ESB odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a ni činjenica da osoblje ESB-a uživa povlastice i imunitet u odnosu na nadležna nacionalna tijela za provedbu zakona ne dovode do toga da se ESB-u dodijeli nadležnost za provođenje istrage o djelima korupcije koja je navodno počinio guverner nacionalne središnje banke.

235 Sud je u tom pogledu presudio da se imunitet od sudskih postupaka predviđen člankom 11. točkom (a) Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije ne primjenjuje ako je korisnik tog imuniteta optužen u kaznenom postupku za radnje koje nije poduzeo u okviru dužnosti koje obnaša za račun institucije Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 30. studenoga 2021., LR Ģenerālprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, t. 97.). Pojasnio je da djela korupcije nužno izlaze izvan opsega dužnosti dužnosnika ili ostalih službenika Unije, čak i onih guvernera središnje banke države članice koji zasjeda u tijelu ESB-a (presuda od 30. studenoga 2021., LR Ģenerālprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, t. 67.).

236 Usto, čak i pod pretpostavkom da je ESB počinio pogrešku jer nije proveo istragu o djelima korupcije koja je prijavila osoba CR ili tvrdnjama koje je osoba A iznijela u pogledu tužitelja, nije dokazano da je zbog te pogreške nezakonita pobijana odluka u kojoj se nije odlučivalo o prikladnosti provedbe takve istrage, nego o zahtjevu za stjecanje kvalificiranog udjela.

237 Slijedom toga, tužitelj neosnovano traži poništenje pobijane odluke jer ESB nije proveo istragu o djelima korupcije koja je prijavila osoba CR.

238 Kao treće, kad je riječ o navodno nepravednom regulatornom postupanju povezanom s djelima korupcije koja je prijavila ta osoba, tužitelj ne navodi točno koji su upravni akti, prema njegovu mišljenju, nezakoniti te ni u kojem slučaju niti kako bi nezakonitost tih akata, pod pretpostavkom da se dokaže, dovela do nezakonitosti same pobijane odluke.

239 Iako je tužitelj u okviru drugog tužbenog razloga naveo da je osporavao ukupan kapitalni zahtjev u okviru SREP-a za 2019., ta okolnost ne dovodi u pitanje zaključak da je ukupna stopa regulatornog kapitala nove grupe predviđena za kraj 2019. iznosila samo 12,91 %, odnosno manje od OCR-a koji je tužitelj trebao ispuniti za 2018., kao što se to utvrđuje u točki 116. ove presude.

240 Kao četvrto i posljednje, pobijana odluka nije donesena jer je tužitelj prijavio djela korupcije ili zatražio istragu o tim djelima.

241 Konkretno, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, kao što se to ističe u točki 165. ove presude, ESB nije osobi CR prigovorio jer je zatražila da se prekine navodno proizvoljno i diskriminirajuće regulatorno postupanje.

242 Prema tome, tužitelj neosnovano tvrdi da se, s obzirom na to da se nije priznala odgovornost ESB-a i FKTK-a, pobijanom odlukom povređuje načelo *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, članak 23. Direktive 2013/36 i članak 41. Povelje.

243 Stoga osmi tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

244 Iz svega prethodno navedenoga proizlazi da tužbu treba odbiti.

V. Troškovi

245 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje ESB-ovih troškova, u skladu s njegovim zahtjevom.

246 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, Komisija će snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (četvrto prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. PNB Banka AS snosit će vlastite troškove, kao i troškove Europske središnje banke (ESB).

3. Europska komisija snosit će vlastite troškove.

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín i Pérez de Nanclares

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 7. prosinca 2022.

Potpisi